

# Gemensamma författningssamlingen avseende hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m.

ISSN 2002-1054, Artikelnummer 2019-12-6497  
Utgivare: Chefsjurist Pär Ödman, Socialstyrelsen

---

## **Socialstyrelsens föreskrifter om ändring i föreskrifterna och allmänna råden (SOSFS 2012:11) om socialnämndens ansvar för barn och unga i familjehem, jourhem eller hem för vård eller boende;**

**HSLF-FS  
2019:25**

Utkom från trycket  
den 30 december 2019

beslutade den 3 december 2019.

Socialstyrelsen föreskriver med stöd av 8 kap. 1 och 5 §§ socialtjänstförordningen (2001:937) i fråga om Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2012:11) om socialnämndens ansvar för barn och unga i familjehem, jourhem eller hem för vård eller boende

*dels* att 9 kap. ska upphöra att gälla,

*dels* att rubriken till författningen, 1 kap. 1 §, 2 kap. 2 §, 3 kap. 1 och 2 §§, 5 kap. 1 §, 7 kap. 1 och 2 §§ samt rubriken till 3 kap. ska ha följande lydelse.

Vidare beslutar Socialstyrelsen

*dels* att allmänna råden under mellanrubriken ”Lämplig utbildning och erfarenhet enligt 3 kap. 3 § andra stycket SoL” i 3 kap. ska upphöra att gälla,

*dels* att mellanrubriken ”Lämplig utbildning och erfarenhet enligt 3 kap. 3 § andra stycket SoL” i 3 kap. ska utgå,

*dels* att allmänna råden till 3 kap. 3 §, 4 kap. 5 §, i 6 kap., till 7 kap. 2 och 3 §§, under mellanrubriken ”Att följa vården genom personliga besök enligt 5 kap. 1 b § SoF”, i 8 kap. samt rubriken närmast före 8 kap. ska ha följande lydelse.

**Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd  
om socialnämndens ansvar för barn och unga i  
familjehem, jourhem, stödboende och hem för  
vård eller boende**

## 1 kap.

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas vid placering av barn och unga i familjehem, jourhem, stödboende eller hem för vård eller boende med stöd av socialtjänstlagen (2001:453) eller lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.

## 2 kap.

2 §<sup>1</sup> Socialnämnden ska fastställa rutiner som säkerställer att en utredning inleds i enlighet med 11 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) när ett barn eller en ung person som är placerad i familjehem, stödboende eller hem för vård eller boende kan behöva ytterligare insatser eller behöver omplaceras.

## 3 kap. Planering och egenkontroll

1 § Socialnämnden ska kartlägga och analysera behovet av familjehem, stödboenden och hem för vård eller boende för placeringar av barn och unga på kort och lång sikt.

Nämnden ska, med kartläggningen och analysen som utgångspunkt, planera för och vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa tillgången till hem och stödboenden som kan erbjuda vård som är trygg, säker, ändamålsenlig och präglad av kontinuitet.

2 § Socialnämnden ska samverka med andra samhällsorgan för att barn och unga i familjehem, stödboenden och hem för vård eller boende ska få lämplig utbildning och sina behov av hälso- och sjukvård och tandvård tillgodosedda.

### *Allmänna råd*<sup>2</sup>

Egenkontrollen av den verksamhet som gäller barn och unga i familjehem, stödboenden och hem för vård eller boende bör omfatta insamling av uppgifter om bl.a.

- hur ofta en socialsekreterare har besökt och samtalat med ett visst barn eller en viss ung person,
- antalet socialsekreterare som har besökt och samtalat med ett visst barn eller en viss ung person,
- barnens eller de ungas erfarenheter av och synpunkter på vården,
- vilka överväganden som har gjorts i fråga om möjligheten att placera barnet hos en anhörig eller hos någon annan närstående,

1 Ändringen innebär bl.a. att första stycket tas bort.

2 (till 3 kap. 3 §)

- vårdnadshavarnas, föräldrarnas och familjehemsföräldrarnas erfarenheter av socialnämndens råd, stöd och hjälp,
- vilka erfarenheter personalen vid stödboenden och hem för vård eller boende har av samarbetet med socialnämnden och
- orsakerna till omplaceringar och oplanerade avslut av placeringar.

#### *Allmänna råd*<sup>3</sup>

Registeruppgifter bör efter samtycke från den som uppgifterna gäller hämtas in från Kronofogdemyndigheten och Försäkringskassan.

Registeruppgifter bör vidare efter samtycke från den som uppgifterna gäller hämtas in även från socialnämnden i den kommun eller de kommuner där han eller hon är eller har varit bosatt under de senaste fem åren.

### **5 kap.**

**1 §** Inför socialnämndens beslut om vård i familjehem, stödboende eller hem för vård eller boende ska en bedömning göras av om förutsättningarna i det tilltänkta hemmet eller stödboendet svarar mot de behov som barnet eller den unge har. Bedömningen ska redovisas i ett beslutsunderlag.

Om beslutet gäller vård i familjehem, ska underlaget innehålla en familjehemsutredning som är aktuell.

Om beslutet gäller vård av ett barn ska beslutsunderlaget även innehålla en redogörelse för vilka överväganden som har gjorts i fråga om möjligheten att placera barnet hos en anhörig eller hos någon annan närstående i enlighet med 6 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453).

### **6 kap.**

#### *Allmänna råd*

Socialnämnden bör bl.a. ge vårdnadshavare och föräldrar stöd i föräldrarollen och i deras kontakt med dem som vårdar barnet.

Nämnden bör se till att familjehemsföräldrarna får handledning och fortbildning som är anpassad till uppdragets karaktär.

3 (till 4 kap. 5 §). Ändringen innebär bl.a. att första stycket tas bort.

## 7 kap.

1 § Socialnämnden ska ge barnet eller den unge som är placerad i ett familjehem, ett stödboende eller ett hem för vård eller boende aktuella kontaktuppgifter till den socialsekreterare som handlägger hans eller hennes ärende.

Barnet eller den unge ska även få information om hur man når tillsynsmyndigheten.

Nämnden ska inledningsvis samt, om det behövs, återkommande informera barnet eller den unge om grunden för placeringen. Han eller hon ska även informeras om sina rättigheter i förhållande till familjehemmet, stödboendet eller hemmet för vård eller boende.

2 § Socialnämnden ska verka för att ett barn eller en ung person som är placerad i ett familjehem, ett stödboende eller ett hem för vård eller boende och hans eller hennes vårdnadshavare deltar i arbetet med att upprätta, följa upp och vid behov revidera den genomförandeplan som ska upprättas enligt 11 kap. 3 § andra stycket socialtjänstlagen (2001:453).

### *Allmänna råd*

Genomförandeplanen bör upprättas i samband med att barnet eller den unge placeras.

Planen bör upprättas, följas upp och revideras i nära samarbete med familjehemmet, stödboendet eller hemmet för vård eller boende.

### *Allmänna råd<sup>4</sup>*

Genomförandeplanen bör i god tid innan vården upphör kompletteras med uppgifter om hur barnet eller den unge ska förberedas för tiden efter att placeringen i familjehem, stödboende eller hem för vård eller boende har avslutats.

## ***Att följa vården enligt 6 kap. 7 b och 7 c §§ SoL***

### *Allmänna råd*

En bedömning av hur ofta ett visst barn eller en viss ung person ska besökas av en socialsekreterare bör göras fortlöpande under placeringen.

Ett samtal med ett barn eller en ung person bör föras under sådana former att det underlättar för honom eller henne att beskriva sin situation.

Samtalet bör syfta till att få kännedom om huruvida barnet eller den unge upplever att han eller hon

- får vård som är meningsfull,
- har en trygg och utvecklande relation till dem som genomför vården,
- vistas i en säker och stimulerande miljö,
- har kamrater och fritidsaktiviteter,
- har en väl fungerande kontakt med vårdnadshavare och andra närstående,
- får hjälp med skolarbetet,
- trivs i förskolan eller skolan och
- vid behov får tillgång till hälso- och sjukvård och tandvård.

## **8 kap.**

### *Allmänna råd*

Socialnämnden bör vid bedömningen av ett barns eller en ungs behov av stöd och hjälp efter avslutad vård i familjehem, stödboende eller hem för vård eller boende beakta behovet av fortsatt kontakt med hemmet där han eller hon har varit placerad. Barnets eller den ungs behov av personligt stöd bör uppmärksammas och tillgodoses.

Om en ung person efter placeringen ska ha ett eget boende, bör nämnden tillgodose hans eller hennes behov av stöd och hjälp med frågor om ekonomi och med att ordna bostad, studier eller arbete.

Om barnet efter placeringen ska återvända till det egna hemmet, bör nämnden tillgodose vårdnadshavarens behov av stöd i föräldrarollen.

---

Denna författning träder i kraft den 1 mars 2020.

Socialstyrelsen

URBAN LINDBERG

Åsa Malmros

**HSLF-FS**  
**2019:25**



**HSLF-FS**  
**2019:25**

HSLF-FS kan laddas ned eller beställas via  
Socialstyrelsens publikationsservice  
webb: [www.socialstyrelsen.se/publikationer](http://www.socialstyrelsen.se/publikationer)  
e-post: [publikationsservice@socialstyrelsen.se](mailto:publikationsservice@socialstyrelsen.se)

